

**LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJOS
PRIE SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PASLAUGŲ OBJEKTŲ MARŠRUTINIO ORIENTAVIMO
AUTOMOBILIŲ KELIUOSE TAISYKLIŲ POMOT 16 PATVIRTINIMO**

2016 m. kovo 8 d. Nr. V-162
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-457 „Dėl Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 11.4.9 papunkčiu,

t v i r t i n u Paslaugų objektų maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisykles POMOT 16 (pridedama).

Direktorius

Egidijus Skrodenis

PATVIRTINTA
Lietuvos automobilių kelių direkcijos
prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus
2016 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. V-162.

PASLAUGŲ OBJEKTŲ MARŠRUTINIO ORIENTAVIMO AUTOMOBILIŲ KELIUOSE TAISYKLĖS POMOT 16

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paslaugų objektų maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklės POMOT 16 (toliau – Taisyklės) nustato šiam tikslui naudojamų paslaugų kelio ženklų (Nr. 701-736) įrengimo reikalavimus.
2. Taisyklės taikomos Lietuvos valstybinės reikšmės automobilių keliuose, tačiau gali būti taikomos ir vietinės reikšmės keliuose bei gatvėse.
3. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu [5.1], Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymu [5.2], Kelių eismo taisyklėmis [5.4], Kelio ženklų ir vertikaliojo ženklinimo taisyklėmis [5.5].
4. Taisyklės turi būti taikomos įrengiant naujus ir keičiant esamus paslaugų kelio ženklus.

II SKYRIUS NUORODOS

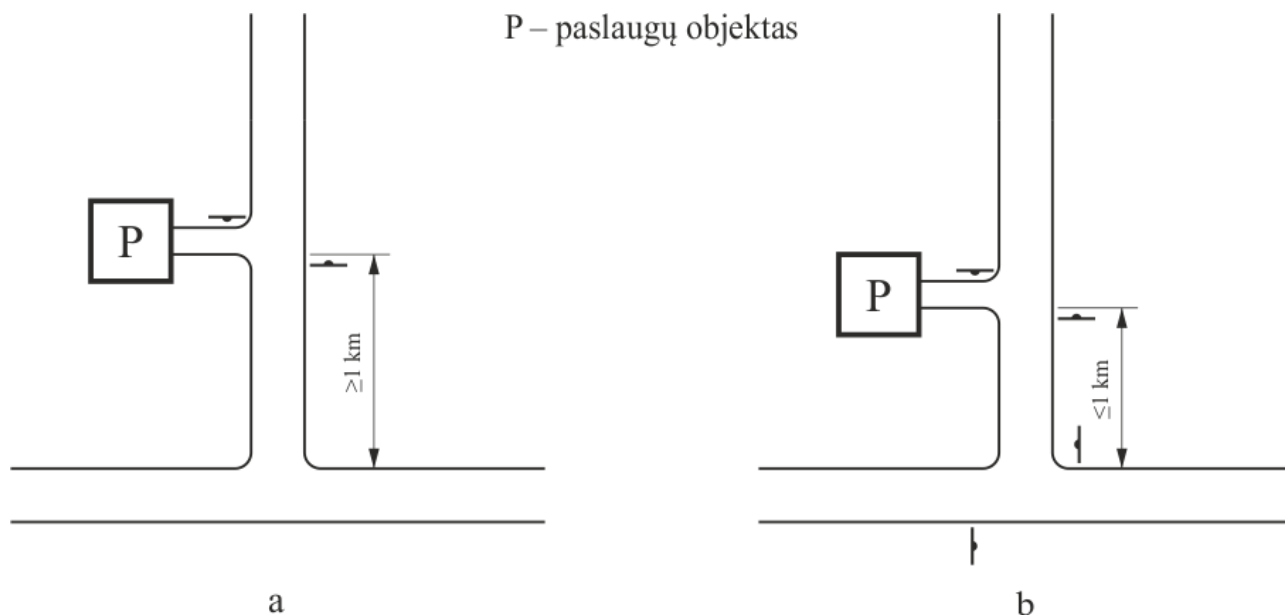
5. Taisyklėse pateiktos nuorodos į šiuos dokumentus:
  - 5.1. Lietuvos Respublikos kelių įstatymą;
  - 5.2. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą;
  - 5.3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą;
  - 5.4. Kelių eismo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“;
  - 5.5. Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 3-83 „Dėl Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklių patvirtinimo“;
  - 5.6. Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklę, patvirtintą Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“.

III SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

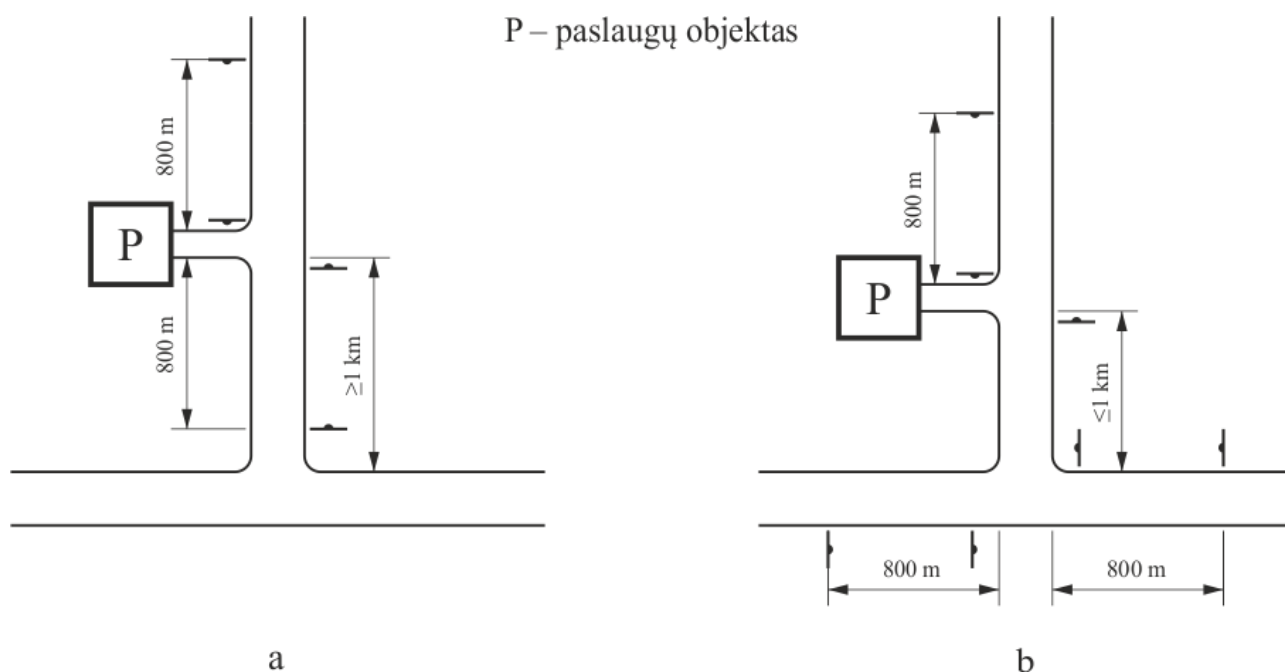
6. Paslaugų kelio ženklai (toliau – paslaugų ženklai) naudojami informuoti vairuotojus apie šalia kelio esančius paslaugų objektus (toliau – objektus).
7. Gyvenvietėje paslaugų ženklai įrengiami prie pat objekto (žr. 1 pav., a) ir, jeigu objektas nuo posūkio vietos nutolęs ne daugiau nei 1 km atstumu, prieš pat kelią, vedantį iki objekto (žr. 1 pav., b).
8. Ne gyvenvietėje paslaugų ženklai įrengiami prie pat objekto ir iš anksto prieš objektą (išankstinės informacijos ženklai) (žr. 2 pav., a) arba prie pat objekto ir, jeigu objektas nuo posūkio

vietos nutolęs ne daugiau nei 1 km atstumu, prieš pat kelią, vedantį į objektą, taip pat iš anksto prieš kelią, vedantį į objektą (išankstinės informacijos ženklai) (žr. 2 pav., b).

9. Automagistralėse ir greitkeliuose išankstinės informacijos paslaugų ženklai apie poilsio vietas ir jose teikiamas paslaugas (ženklai Nr. 703 „Degalinė“, Nr. 707 „Valgykla“, Nr. 708 „Kavinė“, Nr. 709 „Viešbutis“, Nr. 713 „Poilsio vieta“, Nr. 715 „Tualetas“, Nr. 718 „Geriamas vanduo“) papildomai gali būti įrengti 2 km atstumu iki objekto.

1 pav. Paslaugų ženklų išdėstymas gyvenvietėje

2 pav. Paslaugų ženklų išdėstymas ne gyvenvietėje

10. Apatinėje ženklų dalyje turi būti nurodytas atstumas iki objekto ir važiavimo kryptis. Leidžiama atstumo ir krypties nenurodyti tuose paslaugų ženkluose, kurie yra įrengiami prie pat objekto arba leidžiama nurodyti tik kryptį. Išankstinės informacijos ženkluose rodyklė, nurodanti važiavimo kryptį tiesiai, nenaudojama.

11. Jeigu reikia nurodyti kelis tos pačios paskirties objektus, tenkinančius 7 ir 8 punkto reikalavimus, prieš sankryžą esančiame kelio ženkle nurodomas atstumas iki tolimiausio objekto.

Greta kiekvieno arčiau esančio objekto ženklo (kurie įrengiami prie pat objekto) įrengiamas papildomas ženklas su kryptimi ir atstumu iki tolimiausio objekto.

12. Kai reikia nurodyti objektą, kuriame teikiamos įvairių rūšių paslaugos, leidžiama paslaugų ženklus pavaizduoti viename skyde, nurodant ne daugiau kaip 3 paslaugų ženklus.

13. Nurodant paslaugų ženkluose atstumą iki objekto, neleidžiama naudoti kablelių (pavyzdžiui, vietoj 1,6 km turi būti rašoma 1600 m). Nurodant atstumą į priekį: iki 2000 m – taikomos 100 m kartotinės; daugiau nei 2 km – 1 km kartotinės; nurodant atstumą į šoną: iki 200 m – 50 m kartotinės, nuo 200 m iki 1000 m – 100 m kartotinės, daugiau kaip 1 km – 1 km kartotinės.

14. Tais atvejais, kai objekte teikiamos ribotos paslaugos ar objektas dirba tik tam tikru laiku, su paslaugų ženklais turi būti naudojamos atitinkamos papildomos lentelės. Šios lentelės nenaudojamos su išankstinės informacijos paslaugų ženklais.

15. Jei objektas ilgesniam laikui uždaromas (pavyzdžiui, jei veikia tik tam tikrą sezoną), paslaugų ženklai turi būti uždengti ar nuimti objekto neveikimo metu.

16. Keliuose, turinčiuose eismui abiem kryptimis ne daugiau kaip dvi eismo juostas, paslaugų ženklus prie pat nurodomo objekto, o „T“ formos sankryžose ir prie pat kelio, vedančio į objektą (jei ženklai įrengiami prie pat važiuojamųjų dalių susikirtimo), leidžiama įrengti kairėje kelio pusėje, kitoje ženklų, skirtų priešinga kryptimi važiuojantiems eismo dalyviams, pusėje.

IV SKYRIUS

PASLAUGŲ OBJEKTŲ NURODYMAS INFORMACINIUIOSE ŽENKLUOSE

17. Informaciniuose ženkluose gali būti naudojami paslaugų ženkluose vaizduojami susisiekimui svarbių objektų simboliai (toliau – simboliai). Tokiais atvejais simboliai turi būti nuosekliai kartojami informaciniuose ženkluose, kol bus pasiektas nurodytas objektas.

17.1. Keliuose, išskyrus automagistrales ir greitkelius, išankstinėse krypčių rodyklėse (Nr. 604) ir krypčių rodyklėse (Nr. 605–608) leidžiama naudoti šių paslaugų ženklų simbolius: Nr. 701 „Medicinos pagalba“, Nr. 702 „Ligoninė“, Nr. 709 „Viešbutis“, Nr. 710 „Stovyklavietė“, Nr. 711 „Gyvenamųjų transporto priemonių stovėjimo vieta“, Nr. 712 „Stovyklavietė su gyvenamųjų transporto priemonių stovėjimo vieta“, Nr. 714 „Policija“, Nr. 720 „Oro uostas“, Nr. 722 „Informacijos centras“, Nr. 730 „Autobusų stotis“, Nr. 731 „Geležinkelio stotis“, Nr. 732 „Transporto priemonių keltas, uostas arba priplauka“, Nr. 736 „Pramoninė zona“.

17.2. Automagistralių ir greitkelių išankstinėse krypčių rodyklėse (Nr. 604) ir krypčių rodyklėse (Nr. 605–608) leidžiama naudoti šių kelio ženklų simbolius: Nr. 720 „Oro uostas“, Nr. 732 „Transporto priemonių keltas, uostas arba priplauka“, Nr. 736 „Pramoninė zona“.

18. Simboliai informaciniuose ženkluose gali būti naudojami, kai atstumas nuo ženklo iki objekto neviršija 2 km. Ženklų Nr. 720 „Oro uostas“ ir Nr. 732 „Transporto priemonių keltas, uostas arba priplauka“ simboliai informaciniuose ženkluose gali būti naudojami, kai atstumas nuo ženklo iki objekto neviršija 10 km. Ženklo Nr. 736 „Pramoninė zona“ simboliui taip pat gali būti taikoma 10 km riba, jeigu tai yra išskirtinio dydžio ir reikšmės objektas.

19. Simboliai turi būti kairėje gyvenvietės pavadinimo pusėje. Jeigu šioje ženklo vietoje nurodomas kelio numeris, tai simboliai turi būti komponuojami dešinėje gyvenvietės pavadinimo pusėje.

20. Greta vieno gyvenvietės pavadinimo galima išdėstyti ne daugiau kaip 3 simbolius. Viename informaciniame ženkle iš viso gali būti nurodomi ne daugiau kaip 4 simboliai.

21. Naudojant kelio ženklo Nr. 720 „Oro uostas“ lėktuvo simbolį, lėktuvo priekis turi būti nukreiptas į tą pačią pusę (aukštyn, į kairę, į dešinę), į kurią rodo krypties rodyklė šalia simbolio.

22. Naudojant kelio ženklo Nr. 732 „Transporto priemonių keltas, uostas arba priplauka“ laivo simbolį, laivo priekis turi būti nukreiptas: į dešinę, kai tą kryptį rodo krypties rodyklė šalia kelio ženklo simbolio; į kairę, kai krypties rodyklė šalia simbolio rodo į kairę arba tiesiai.

V SKYRIUS KELIO ŽENKLŲ PROJEKTAVIMAS

23. Projektuojant paslaugų kelio ženklus išankstinėse krypčių rodyklėse (Nr. 604) ir krypčių rodyklėse (Nr. 605–608), būtina vadovautis Kelio ženklų įrengimo ir vertikaliojo ženklinimo taisyklėmis [5.5].

VI SKYRIUS PROCEDŪROS

24. Prašymai dėl kelio ženklų įrengimo (žr. 1 priedą) pateikiami kelio valdytojui (-ams). Kartu su prašymu turi būti pateikta aiški kelio ženklų įrengimo vietų schema žemėlapyje.

25. Kelio ženklai gali būti įrengti tik gavus kelio valdytojo sutikimą.

26. Kelio ženklų dokumentacija derinama Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme [5.3] nurodytais terminais.

27. Kelio ženklų projektavimo, gamybos, įrengimo, priežiūros, pašalinimo ir visas kitas susijusias išlaidas padengia kelio ženklų įrengimo iniciatorius.

28. Kelio ženklų priežiūros sąlygos turi būti nustatytos kelio valdytojo ir kelio ženklų įrengimo iniciatoriaus tarpusavio sutartyje (toliau – Sutartis) – Sutarties formos pavyzdys pateiktas 2 priede. Prašymas (1 priedas), paslaugų ženklų įrengimo vietų schema žemėlapyje turi būti neatsiejama Sutarties dalis. Kelio ženklų priežiūros darbai – tai smulkūs nuolatiniai kelių darbai, užtikrinantys numatytą kelio ženklų eksploatacijos laiką ir informatyvumą bei kelio ženklų uždengimas (nuėmimas), atidengimas (uždėjimas), jei paslaugos teikimas ilgesnį laiką, pavyzdžiui., ne sezono metu, nevyksta.

29. Jeigu kelio ženklų įrengimo iniciatorius yra kelio valdytojas, jo turi būti saugoma 1 priedo lentelėse nurodyta informacija, kelio ženklų įrengimo vietų schema žemėlapyje. Šie dokumentai saugomi Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės [5.6] nustatytais terminais.

30. Jeigu kelio ženklų įrengimo iniciatorius yra valstybės arba savivaldybės institucija, įgyvendinanti projektą, apimančią visos Lietuvos arba daugiau kaip vienos savivaldybės teritoriją, ir (arba) kai kelio ženklai turi būti įrengti skirtingų valdytojų keliuose, gali būti nustatomos kitokios, nei išdėstyta šiose Taisyklėse, kelio ženklų priežiūros sąlygos, kurios numatomos Sutartyje.

Paslaugų objektų maršrutinio
orientavimo automobilių keliuose
taisyklių POMOT 16
1 priedas

(Prašymo formos pavyzdys)

**PRAŠYMAS
DĖL PASLAUGŲ OBJEKTŲ MARŠRUTINIO ORIENTAVIMO
KELIO ŽENKLŲ ĮRENGIMO**

.....
.....
.....
.....

(Laisvos formos prašymo tekstas)

Bendroji informacija:

Paslaugų objekto pavadinimas	
Paslaugų objekto adresas (vieta)	
Savivaldybės pavadinimas ir kelio arba gatvės, kur norima įrengti kelio ženklus, pavadinimas (numeris)	
Kelio ženklų įrengimo iniciatoriaus rekvizitai (įmonės pavadinimas, kodas arba asmens vardas ir pavardė, adresas, telefono numeris, el. pašto adresas)	
Pridedama (nurodomos pridedamos schemas ir lapų skaičius)	

.....
Vardas, pavardė (pareigos, jei kelio ženklų įrengimo iniciatorius yra juridinis asmuo)

.....
Data

.....
Parašas

II. KAINA IR MOKĖJIMO SĄLYGOS

5. Vieno kelio ženklų priežiūros darbų kaina – XXX,YY Eur/metus su PVM (*suma žodžiais* Eur, YY ct). Bendra kelio ženklų priežiūros kaina – XXX,YY Eur/metus su PVM (*suma žodžiais* Eur, YY ct).
6. Iniciatorius privalo sumokėti už atliktus kelio ženklų priežiūros darbus pagal Kelio valdytojo išrašytą sąskaitą faktūrą ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo jos gavimo.
7. Kelio valdytojas sąskaitą faktūrą išrašo iš anksto už kelio ženklų priežiūros darbus iki kalendorinių metų pabaigos.
8. Šioje Sutartyje nustatytais sąlygomis Sutartį nutraukus, sumokėti ir nepanaudoti pinigai už kelio ženklų priežiūros darbus per ateinančius kalendorinių metų pilnus mėnesius, sugražinami Iniciatoriui.

III. INICIATORIAUS PAREIGOS

9. Iniciatorius šioje Sutartyje nustatyta tvarka privalo sumokėti Kelio valdytojui už kelio ženklų priežiūros darbus.
10. Iniciatorius privalo ne vėliau kaip per 35 (trisdešimt penkias) kalendorines darbo dienas pašalinti kelio ženklus po to, kai nutraukta paslaugų objekto veikla arba kai paslaugų objektas nebeatitinka Paslaugų objektų maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių POMOT 16 reikalavimų, pagal kuriuos šie buvo įrengti, ir apie tai privalo informuoti Kelio valdytoją. Nepašalinęs kelio ženklų, Iniciatorius privalo sumokėti Kelio valdytojui už atliktus kelio ženklų pašalinimo darbus ir neįgyja teisės reikšti pretenzijų Kelio valdytojui dėl patirtų tiesioginių ir netiesioginių nuostolių.
11. Iniciatorius privalo informuoti Kelio valdytoją apie tai, kad kelio ženklus reikia uždengti arba nuimti (atidengti arba uždėti) dėl to, kad paslaugų objektas ilgesniam laikui uždaromas.
12. Jeigu kelio ženklas tampa nebetinkamas naudoti dėl nusidėvėjimo, sugadinimo arba stichinės nelaimės, ne vėliau kaip per 35 (trisdešimt penkias) kalendorines dienas nuo Kelio valdytojo pranešimo išsiuntimo dienos Iniciatorius privalo juos pašalinti arba atnaujinti savo lėšomis. To nepadaręs Iniciatorius privalo sumokėti Kelio valdytojui už atliktus kelio ženklų pašalinimo darbus.
13. Jeigu kelio ženklas dėl sugadinimo arba stichinės nelaimės ėmė kelti grėsmę eismo arba darbų saugai, Iniciatorius privalo per Kelio valdytojo nustatytą terminą jį pašalinti. To nepadaręs Iniciatorius privalo sumokėti Kelio valdytojui už atliktus kelio ženklų pašalinimo darbus.
14. Bet kuriuo atveju nutrūkus Sutarčiai, Iniciatorius privalo per 35 (trisdešimt penkias) kalendorines dienas pašalinti kelio ženklus. To nepadaręs Iniciatorius privalo sumokėti Kelio valdytojui už atliktus kelio ženklų pašalinimo darbus.
15. Iniciatorius bet kokius darbus kelyje gali vykdyti tik turėdamas Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir šioje Sutartyje numatytus dokumentus bei leidimus, suteikiančius teisę dirbti kelyje.
16. Iniciatorius privalo informuoti apie šioje Sutartyje nustatytas pareigas ir jas perduoti tretiesiems asmenims, kuriems perleidžia kelio ženklų nuosavybės teises. Apie tai privalo raštu informuoti Kelio valdytoją.
17. Iniciatorius privalo informuoti Kelio valdytoją apie savo kontaktinių duomenų pasikeitimą.

IV. INICIATORIAUS TEISĖS

18. Iniciatorius turi teisę tikrinti kelio ženklų priežiūros darbų vykdymo eigą ir kokybę.
19. Iniciatorius turi teisę gauti išsamią informaciją apie kelio ženklų priežiūros darbų įkainius ir jų nustatymo tvarką.
20. Iniciatorius turi teisę kreiptis į Kelio valdytoją dėl kelio ženklų įrengimo, keitimo, atnaujinimo, atstatymo arba pašalinimo, pasirašant papildomą susitarimą prie šios Sutarties.
21. Iniciatorius turi teisę reikalauti atlyginti tiesiogines kelio ženklų atnaujinimo, taisymo arba pakeitimo išlaidas dėl nekokybiškų arba nepakankamų kelio ženklų priežiūros darbų.

22. Iniciatorius turi teisę nutraukti Sutartį, apie tai prieš 15 (penkiolika) darbo dienų informavęs Kelio valdytoją.

V. KELIO VALDYTOJO PAREIGOS

23. Kelio valdytojas kelio ženklų priežiūros darbus privalo vykdyti pagal, bet neapsiribodamas Kelių priežiūros vadovo I dalimi „Automobilių kelių priežiūros normatyvai KPV PN-14“, patvirtintu Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2014 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-151.
24. Iniciatoriui pareikalavus Kelio valdytojas turi pateikti išsamią informaciją apie kelio ženklų priežiūros darbų įkainius ir jų nustatymo tvarką.
25. Kelio ženklams nusidėvėjus, dingus, sugedus ir pan., kai kelio ženklai tampa negalimi ar netinkami naudoti, Kelio valdytojas privalo apie tai nedelsdamas informuoti Iniciatorių.

VI. KELIO VALDYTOJO TEISĖS

26. Kelio valdytojas turi teisę pašalinti kelio ženklą, kuris tapo nebetinkamas naudoti dėl nusidėvėjimo, sugadinimo arba stichinės nelaimės, jei 35 (trisdešimt penkių) kalendorinių dienų laikotarpiu nuo pranešimo išsiuntimo Iniciatoriui, jis to nepadaro pats arba tinkamai neatnaujina.
27. Kelio valdytojas turi teisę pašalinti kelio ženklą, jeigu jis dėl sugadinimo arba stichinės nelaimės kelia grėsmę eismo arba darbų saugai ir Iniciatorius per Kelio valdytojo nustatytą terminą nepašalina jo pats.
28. Kelio valdytojas, turi teisę pašalinti kelio ženklus, jeigu nustato, kad paslaugų objektas nebeatitinka Paslaugų objektų maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių POMOT 16 reikalavimų, pagal kuriuos kelio ženklas buvo įrengtas ir Iniciatorius kelio ženklų nepašalina per 35 (trisdešimt penkias) kalendorines dienas nuo pranešimo išsiuntimo dienos.
29. Kelio valdytojas turi teisę pašalinti kelio ženklus, dėl bet kokių priežasčių nutrūkus Sutarčiai ir jeigu Iniciatorius kelio ženklų nepašalina per 35 (trisdešimt penkias) kalendorines darbo dienas pats.
30. Jeigu Iniciatorius nesumoka už kelio ženklų priežiūros darbus šioje Sutartyje numatytais sąlygomis, padaro kitą esminį Sutarties pažeidimą arba yra nustatoma, kad kelio ženklai nebeatitinka Paslaugų objektų maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių POMOT 16 reikalavimų, pagal kuriuos buvo įrengti, Kelio valdytojas turi teisę nutraukti sutartį apie tai prieš 15 (penkiolika) darbo dienų įspėjęs Iniciatorių.

VII. SUTARTIES GALIOJIMAS IR NUTRAUKIMAS

31. Ši Sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo dienos ir galioja neterminuotai, jeigu Sutartyje nenurodyta kitaip.
32. Jeigu nė viena Šalis prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų iki kalendorinių metų pabaigos nepraneša apie jos nutraukimą arba pakeitimą, laikoma, kad Sutartis pratęsta vieniems kalendoriniams metams tomis pačiomis sąlygomis.
33. Pratęsiant Sutartį Šalys turi teisę siūlyti koreguoti kelio ženklų priežiūros darbų įkainius, atsižvelgdamos į kainų apskaičiavimo metodikos arba mokesčių pakitimus, kurie gali turėti įtakos kelio ženklų priežiūros darbų įkainiams.
34. Sutartis gali būti nutraukiama rašytiniu Šalių susitarimu.
35. Nutrūkus Sutarčiai Kelio valdytojas per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų turi grąžinti už kelio ženklų priežiūros darbus Iniciatoriaus iš anksto sumokėtus pinigus – už likusius po Sutarties nutraukimo pilnus mėnesius iki kalendorinių metų pabaigos.
36. Jei viena Šalis pažeidžia šią Sutartį, tai nukentėjusioji Šalis įsipareigoja pareikšti kitai Šaliai pretenziją raštu, nurodydama protingą terminą, per kurį toji Šalis turi imtis priemonių Sutarties pažeidimui pašalinti.

VIII. GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

37. Visi ginčai, kylantys dėl šios Sutarties, turi būti sprendžiami derybų būdu, vadovaujantis gera Šalių valia. Nepavykus pasiekti susitarimo per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų, ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos teismuose pagal Kelio valdytojo registruotos buveinės vietą.
38. Šalis nėra laikoma atsakinga už bet kokių įsipareigojimų pagal šią Sutartį neįvykdymą arba dalinį neįvykdymą, jeigu Šalis įrodo, kad tai įvyko dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*). Nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikomos aplinkybės, nurodytos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.212 str. ir Atleidimo nuo atsakomybės, esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 „Dėl Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Šiai Sutarčiai ir visoms iš šios Sutarties atsirandančioms teisėms ir pareigoms taikomi Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti norminiai teisės aktai. Sutartis sudaryta ir turi būti aiškinama pagal Lietuvos Respublikos teisę.
40. Visi su šia Sutartimi susiję pranešimai tarp Šalių turi būti siunčiami raštu ir laikomi tinkamai įteiktais, kai jie įteikiami asmeniškai, siunčiami registruotu paštu, el. paštu, trumpąja SMS žinute arba faksu Sutartyje nurodytais kontaktais.
41. Pranešimai, jei jie kitos Šalies gauti iki darbo dienos 16.30 val., laikomi gautais tą darbo dieną, o jei gauti po 16.30 val., laikomi gautais kitą darbo dieną.
42. Pranešimai, išsiųsti registruotu paštu, laikomi gautais, praėjus 7 (septynioms) kalendorinėms dienoms po jų išsiuntimo.
43. Pasikeitus nurodytiems Šalies duomenims, atitinkama Šalis privalo apie tai raštiškai informuoti kitą Šalį.
44. Nė viena Šalis neturi teisės perleisti visų arba dalies teisių ir pareigų pagal šią Sutartį jokiai trečiajai šaliai be išankstinio kitos Šalies informavimo.
45. Visus kitus klausimus, kurie neaptarti Sutartyje, reguliuoja Lietuvos Respublikos teisės aktai.
46. Ši Sutartis sudaryta lietuvių kalba 2 (dviem) egzemplioriais, turinčiais vienodą teisinę galią, – po vieną kiekvienai Šaliai.
47. Šalys patvirtina, kad Sutartį perskaitė, suprato jos turinį ir pasekmes, priėmė ją kaip atitinkančią jų tikslus ir pasirašė aukščiau nurodyta data.
48. Sutarties priedai: prašymas dėl paslaugų objekto maršrutinio orientavimo kelio ženklų įrengimo ir aiški jų įrengimo vietų schema žemėlapyje laikomi neatskiriama šios Sutarties dalimi.

X. ŠALIŲ REKVIZITAI IR PARAŠAI

Kelio valdytojas:

A.V.

Iniciatorius:

A.V.
